

Experiència seleccionada en la modalitat de pòster

DADES DEL CENTRE

Codi del centre 08034621

Nom del centre Institut de Sales

Localitat Viladecans

TÍTOL

L'hort i el jardí al Sales

BREU RESUM DE LA PRÀCTICA

L'experiència es duu a terme amb grups d'alumnes que tenen dificultats per seguir el desenvolupament habitual de les classes ja que permet combinar el treball a l'aula i al laboratori amb el treball real al camp. Puntualment també s'exten a altres alumnes del centre.

Es treballen les competències bàsiques següents:

Aprendre a aprendre

Autonomia i iniciativa personal

Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

Els objectius principals de l'activitat són:

- 1- Tenir cura de l'entorn més immediat i transformar-lo en un entorn net, útil i agradable.
- 2- Aprendre les tècniques bàsiques del conreu: sembra, reg, recol·lecció d'hortalisses, rotació de conreus etc.
- 3- Treballar la terra: conèixer i utilitzar les eines i materials adequats.
- 4- Estudi d'éssers vius o de les seves parts (fulles, flors, sòl, organismes animals, etc. que ens proporcionin l'hort i el jardí).
- 5- Classificació i nomenclatura d'éssers vius.
- 6- Observar el cicle vital del éssers vius.
- 7- Coneixement del valor nutritiu de les espècies comestibles conreades..
- 8- Observar el funcionament integrat de la natura (éssers vius-medi).
- 9- Reciclar la matèria orgànica (compostatge)
- 10- Veure com ha evolucionat les feines en la societat actual a través de l'estudi del arbre genealògic de cada alumne.
- 11- Valorar què ha representat la introducció de la maquinària agrícola en la vida de pagès.
- 12- Valorar un millor estat en un entorn més cuidat.
- 13- Fomentar la capacitat d'organització i decisió de l'alumnat.
- 14- Fomentar la constància, l'esforç i la dedicació a la feina.
- 15- Gaudir de les feines a l'aire lliure.
- 16- Integració en l'entorn agrícola immediat.

17- Compartir el projecte amb companys i companyes de l'escola veïna.
 Bàsicament consisteix en fer un hort i un jardí i preparar el compost per tal de disposar d'adob biològic. Aquesta activitat permet la planificació prèvia del treball amb la presa de decisions i organització que això comporta, el treball en el camp i també posteriors treballs d'investigació i observació a l'aula i al laboratori, relacionats amb diverses àrees de coneixement. Fomenta la integració de coneixements a través d'uns aprenentatges funcionals i l'autonomia individual i el treball en grup.

DESCRIPCIÓ

Curs acadèmic	2008-2009
Punt de partida	<p>Partíem d'un espai en el centre que possibilitava la creació d'un hort i un jardí i d'un grup d'alumnat amb dificultats per a l'estudi continuat a l'aula i amb més possibilitats d'èxit en dur a terme un treball a l'aire lliure i manual amb el que indirectament podien treballar-se continguts de diferents matèries.</p> <p>Tanmateix altres experiències d'anys anteriors com un petit hort i la plantada dels arbres del centres asseguraven la validesa del projecte.</p>
Objectius	<p>Els objectius principals del projecte són:</p> <ul style="list-style-type: none"> 18- Tenir cura de l'entorn més immediat i transformar-lo en un entorn net, útil i agradable. 19- Aprendre les tècniques bàsiques del conreu: sembra, reg, recol·lecció d'hortalisses, rotació de conreus etc. 20- Treballar la terra: conèixer i utilitzar les eines i materials adequats. 21- Estudi d'éssers vius o de les seves parts (fulles, flors, sòl, organismes animals, etc. que ens proporcionin l'hort i el jardí). 22- Classificació i nomenclatura d'éssers vius. 23- Observar el cicle vital del éssers vius. 24- Coneixement del valor nutritiu de les espècies comestibles conreades.. 25- Observar el funcionament integrat de la natura (éssers vius-medi). 26- Reciclar la matèria orgànica (compostatge) 27- Veure com ha evolucionat les feines en la societat actual a través de l'estudi del arbre genealògic de cada alumne. 28- Valorar què ha representat la introducció de la maquinària agrícola en la vida de pagès. 29- Valorar un millor estat en un entorn més cuidat. 30- Fomentar la capacitat d'organització i decisió de l'alumnat. 31- Fomentar la constància, l'esforç i la dedicació a la feina. 32- Gaudir de les feines a l'aire lliure. 33- Integració en l'entorn agrícola immediat. 34- Compartir el projecte amb companys i companyes de l'escola veïna.
Desenvolupament de l'experiència	<p>L'experiència s'ha desenvolupat al llarg de 3 cursos successius. En l'actualitat el treball de l'hort i el jardí el realitzen un grup de 3r d'ESO i un grup de 4rt d'ESO, però això ha canviat segons les necessitats de l'alumnat en cada curs.</p> <p>L'experiència és positiva ja que l'alumnat a mida que ha anat coneixent el</p>

treball s'ha anat implicant en la cura de l'hort i el jardí. Tot i que hi ha feines que han trobat menys gratificants com per exemple treure herbes, sobretot a l'inici del curs, el reg, la plantació i la recollida dels vegetals han estat molt gratificant.

El compostatge ha estat una activitat interessant per l'alumnat que en general l'ha gaudit.

L'aprenentatge i manipulació de les eines necessàries també ha estat important.

Cal dir que no tot l'alumnat del grup s'ha implicat de la mateixa manera, hi ha un petit grup d'alumnes menys motivat en aquest treball.

Les observacions i aprenentatges fets a l'hort s'han treballat amb posterioritat a l'aula, buscant informació per internet, amb llibres i amb explicacions per part de les professores, aquest fet és interessant perquè permet relacionar el treball de l'aula amb un treball real. Aquest tipus de treball ha fomentat l'autonomia personal i també la cooperació entre el grup i ha propiciat la recerca d'estratègies per a una bona distribució de les feines a fer. També fomenta la creativitat

Generalment s'ha fet una autoavaluació que ha portat a una reflexió sobre el treball diari individual i col·lectiu. El fet d'analitzar punts forts i punts febles del treball diari, ha servit per anar redissenyant de forma conjunta les estratègies a seguir.

Baixar a l'hort també s'ha aprofitat com a recurs didàctic per a altres nivells. Per altra banda el fet de tenir un hort i un jardí, que al cap de 3 anys ja estan força desenvolupats, fa que l'entorn del centre sigui més agradable i dóna satisfacció a l'alumnat responsable.

**Treball competencial
(metodologia/tipologia
d'activitats/organització social)
Veure annex guia
d'ús**

Es treballen les competències bàsiques següents:

Aprendre a aprendre

Autonomia i iniciativa personal

Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.

El treball al camp té en compte la integració de coneixements ja que permet la integració de continguts de diferents tipus (conceptuals, procedimentals i actitudinals) propis d'una àrea o comuns a diferents àrees. Permet la utilització de varietat de recursos (eines de camp, TIC, consulta de bibliografia, ús de material audiovisual, sortides, explicacions de professionals...).

Els aprenentatges que se'n deriven són funcionals, a l'hort es treballa la terra i els coneixements que es van adquirint poden ser novament aplicats. Aquesta experiència quotidiana proporciona la possibilitat de formular-se noves preguntes que porten a dissenyar i experimentar noves pràctiques cosa fomenta l'interès i la creativitat de l'alumnat.

Fomenta l'autonomia individual i el treball cooperatiu, l'alumnat ha de prendre decisions i ha d'assumir responsabilitats tot posant en pràctica valors i normes de convivència. El treball al camp també permet plantejar noves propostes i posar-les a prova. L'esforç i el treball queden reflectits en el treball diari.

Pel què fa a la metodologia cada grup-classe baixa un parell de dies a l'hort. La feina es distribueix en grups d'alumnes als quals se'ls assigna una tasca i cada grup decideix com la realitza de manera que cada alumne col·labori en la realització de la tasca corresponent. Al final de l'activitat es

fa una avaluació conjunta dels objectius diaris i una autoavaluació del treball personal. Sovint es recullen materials o es formulen dubtes o qüestions que seran objecte d'estudi a l'aula o al laboratori. Generalment, el treball previ i el posterior estan relacionats amb diferents àrees del coneixement.

Les activitats prèvies consisteixen en planificar la tasca a fer. Organitzar i preparar el material. Organitzar els grups de treball.

L'activitat de l'hort i el jardí consisteix en treure herbes, regar, plantar, collir, detectar problemes en el creixement vegetal (l'limacs, insectes, poc reg, manca de ferro...) i tenir cura del compostador.

Les activitats posteriors consisteixen en buscar solucions a problemes que s'han plantejat, fer el seguiment del desenvolupament dels vegetals, planificar noves actuacions (noves plantacions, recobriment amb malla, reg automàtic...), observació de material obtingut (sòl, flors, llavors, insectes....). Càlculs referits a àrees, volums de terra, quantitats d'adob etc... entre d'altres.

Temporització El treball dura tot el curs en sessions de 1 hora per grup dos dies a la setmana.

Recursos humans i materials Pel què fa a recursos materials comptem amb l'assignació econòmica del Departament d'Educació pel Projecte d'Innovació. L'Ajuntament de Viladecans ens ha facilitat l'assessorament d'un tècnic i d'un jardiner pel treball a l'hort i al jardí. Ens ha proporcionat la compostadora i l'assessorament corresponent, i també terra i plantes.

Valoració i conclusions L'experiència és molt positiva. Es continuarà en els propers anys. Inicialment s'havia previst fer alguna pràctica conjunta amb l'escola del costat. Això es va fer el primer any. Es preveu tornar-ho a plantejar l'any vinent. S'ha planificat instal·lar un reg automàtic en una part i recobrir-ne una altra amb una malla per evitar el creixement de males herbes durant l'estiu i l'excés de treball a l'inici de curs. Es preveu ampliar la zona enjardinada i d'arbres fruiters. L'hort proporciona molts recursos pedagògics que s'han d'anar utilitzant tan per l'alumnat que en té cura com puntualment per la resta d'alumnat del centre en diferents àrees. Cal fer-ne més partícip a la resta de professorat.

Documentació complementària Nota de premsa Revista Ajuntament de Viladecans

Aspectes innovadors Un aspecte innovador és el treball a l'aire lliure, el poder veure i recollir el fruit del treball diari i el poder aprendre directament d'una realitat que pots anar modificant.

Eficiència El treball a l'hort obliga a treballar amb grups petits i a reforçar al professorat del grup per les dificultats o perills que l'ús de les eines poden comportar.

Criteris d'avaluació Per a l'avaluació es tindran en compte la consecució dels objectius fixats i es valoraran els següents aspectes a través de l'observació i seguiment diari de l'alumnat i de proves escrites u orals. Cada noi i noia tindran un quadern de camp on constarà la planificació de la feina diària, la descripció de les tasques realitzades, les observacions fetes, les impressions personals etc)

- Bona planificació de les tasques
- Realització de les feines amb cura i constància
- Finalització de la tasca (recollida de material i previsió de propera jornada)
- Capacitat per treballar en equip
- Capacitat per descriure les tasques fetes
- Coneixement dels conceptes bàsics treballats
- Actitud positiva davant la feina

Es valoraran contínuament els objectius i la planificació de la feina i es readaptaran en cas que sigui necessari. Cada dia, després del treball, es farà una avaluació dels objectius del dia i una autoavaluació del treball realitzat.

Millores Amb el temps s'ha anat millorant la metodologia de treball i tan l'hort com el jardí ja estan en ple creixement, per tan a mida que passa el temps els resultats són més evidents i tot i que l'esforç de manteniment (dedicació, inversió econòmica) augmenten ho fan de forma menor als resultats obtinguts, encara que alguns són difícils de quantificar (creixement vegetal, satisfacció, aprenentatges).

- Tot l'alumnat ha entomat, tant de l'hort com de les zones enjardinades i les plantes d'interior, com una part important del centre de la qual cal tenir cura.

- El treball conjunt que s'ha fet amb el Departament de Medi Ambient ha suposat, altre cop, l'evidència de la millora dels resultats quan es treballa en xarxa i s'entenen els processos educatius com accions globals.

AUTORIA DE L'EXPERIÈNCIA

Coordinació Montserrat Herbera Ribas

Professorat implicat Anna Palacios, Elisabet Granado

CONTACTE

Nom i cognoms	Pilar Gómez
Telèfon	936 58 20 12
Unitat	SE Baix Llobregat II. CRP

